II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2246

od 15. studenoga 2022.

o izmjeni priloga VIII. i IX. Uredbi (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu spongiformne encefalopatije u živih jelena

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija ([1]), a posebno njezin članak 23.a točke (j) i (m),

budući da:

(1) Uredbom (EZ) br. 999/2001 utvrđena su pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje transmisivnih spongiformnih encefalopatija u Uniji. Primjenjuje se na proizvodnju i stavljanje na tržište živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla te, u nekim posebnim slučajevima, na njihov izvoz. U Prilogu VIII. Uredbi (EZ) br. 999/2001 utvrđena su pravila za trgovinu unutar Unije, a u Prilogu IX. toj uredbi utvrđena su pravila za uvoz u Uniju. Osim toga, tom je uredbom predviđeno i donošenje zaštitnih mjera u slučaju izbijanja transmisivnih spongiformnih encefalopatija.

(2) Transmisivna spongiformna encefalopatija jelena zarazna je bolest i stoga može narušiti trgovinu unutar Unije, uvoz u Uniju i izvoz u treće zemlje.

(3) Norveška je 1. travnja 2016. obavijestila Komisiju o prvom potvrđenom slučaju spongiformne encefalopatije jelena na njezinu državnom području, a bolest je otkrivena u divljeg soba. To je bio prvi otkriveni slučaj spongiformne encefalopatije jelena u Europi i prva prirodna pojava te bolesti u sobova u svijetu. Od tog prvog slučaja do listopada 2021. Norveška je svake godine potvrdila najmanje jedan slučaj, a ukupno ih je bilo trideset jedan: dvadeset u divljih sobova, dva u običnih jelena i devet u losova.

(4) Norveška je 11. srpnja 2016. donijela mjeru zabrane izvoza živih jelena iz Norveške, uz neka posebna odstupanja.

(5) Budući da je spongiformna encefalopatija jelena zarazna bolest, postoji rizik od njezina širenja na druge populacije jelena i u druge regije u Uniji i državama Europskog udruženja slobodne trgovine. Stoga je donesena Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/1918 ([2]). Njome je zabranjeno premještanje živih jelena iz Norveške u Uniju i predviđena su posebna odstupanja.

([1]) SL L 147, 31.5.2001., str. 1.

([2]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/1918 od 28. listopada 2016. o određenim zaštitnim mjerama povezanima sa spongiformnom encefalopatijom (SL L 296, 1.11.2016., str. 21.).

(6) Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) donijela je 2. prosinca 2016. znanstveno mišljenje o spongiformnoj encefalopatiji jelena („mišljenje EFSA-e iz 2016.") ([3]). U tom je mišljenju preporučena provedba trogodišnjeg programa nadziranja spongiformne encefalopatije jelena u Estoniji, Finskoj, Islandu, Latviji, Litvi, Norveškoj, Poljskoj i Švedskoj, koje su države članice EU-a i države EFTA-e s populacijom sobova i/ili losova, kako bi se otkrila i procijenila prevalencija i geografska rasprostranjenost spongiformne encefalopatije jelena. U mišljenju EFSA-e iz 2016. zaključeno je i da je najvjerojatniji put unošenja i širenja spongiformne encefalopatije jelena premještanje živih jelena te je istaknuto da uporaba prirodnih lovačkih mamaca od urina jelena povećava vjerojatnost unošenja spongiformne encefalopatije jelena. Stoga je preporučila da se premještanje živih jelena svede na najmanju moguću mjeru te da se prekine uporaba lovačkih mamaca od urina jelena.

(7) Nakon donošenja mišljenja EFSA-e iz 2016. Prilog III. Uredbi (EZ) br. 999/2001 izmijenjen je Uredbom Komisije (EU) 2017/1972 ([4]) kako bi se propisao trogodišnji program praćenja spongiformne encefalopatije jelena, a Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2017/2181 ([5]) valjanost Provedbene odluke (EU) 2016/1918 produljena je do kraja 2020. kako bi se omogućilo da zaštitne mjere ostanu primjenjive do kraja tog trogodišnjeg programa praćenja. Provedbenom odlukom (EU) 2017/2181 uz zaštitne mjere propisane su i zabrane i ograničenja u pogledu lovačkih mamaca od urina jelena.

(8) Finska je 2018. otkrila prvi slučaj spongiformne encefalopatije jelena u Uniji, a u studenome 2020. otkrila je još jedan slučaj. Švedska je 2019. otkrila tri slučaja te bolesti, a u rujnu 2020. otkrila je još jedan slučaj. Svi slučajevi spongiformne encefalopatije jelena otkriveni u Finskoj i Švedskoj potvrđeni su u okviru trogodišnjeg programa praćenja spongiformne encefalopatije jelena i zabilježeni su u divljih losova.

(9) EFSA je 11. studenoga 2019. objavila znanstveno mišljenje o aktualnoj situaciji u pogledu spongiformne encefalopatije jelena (*Update on chronic wasting disease (CWD) III*) ([6]) („mišljenje EFSA-e iz 2019."), u kojem je iznijela nekoliko preporuka Komisiji, među ostalim u vezi s čimbenicima rizika koji mogu pospješiti širenje spongiformne encefalopatije jelena u Uniji.

(10) S obzirom na nove otkrivene slučajeve spongiformne encefalopatije jelena u Norveškoj, Finskoj i Švedskoj, u očekivanju ishoda znanstvene procjene rezultata programa praćenja te budući da je bilo potrebno dodatno vrijeme za razmatranje preporuka iz mišljenja EFSA-e iz 2019., razdoblje primjene Provedbene odluke (EU) 2016/1918 ponovno je produljeno Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2020/2167 ([7]), i to do 31. prosinca 2022., kako bi se uzele u obzir novije potvrde spongiformne encefalopatije jelena u Finskoj i Švedskoj.

(11) Budući da se zaštitne mjere iz Provedbene odluke (EU) 2016/1918 primjenjuju od 2016., da zbog aktualne epidemiološke situacije u pogledu spongiformne encefalopatije jelena nije moguće očekivati da će uskoro biti iskorijenjena, da bi bilo pravno neprimjereno ponovno produljiti primjenu zaštitnih mjera na temelju članka 4. Uredbe (EZ) br. 999/2001 te da bi se dotične mjere ipak trebale nastaviti primjenjivati kako bi se i dalje sprečavalo daljnje širenje spongiformne encefalopatije jelena u Uniji i državama EFTA-e, priloge VIII. i IX. Uredbi (EZ) br. 999/2001 trebalo bi izmijeniti kako bi se uključile mjere koje su trenutačno utvrđene u Provedbenoj odluci (EU) 2016/1918, prema potrebi uz prilagodbe kako bi se uzela u obzir potvrda spongiformne encefalopatije jelena u Finskoj i Švedskoj.

([3]) EFSA Journal 2017;15(1):4667.

([4]) Uredba Komisije (EU) 2017/1972 od 30. listopada 2017. o izmjeni priloga I. i III. Uredbi (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa nadzora spongiformne encefalopatije u jelena u Estoniji, Finskoj, Latviji, Litvi, Poljskoj i Švedskoj i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2007/182/EZ (SL L 281, 31.10.2017., str. 14.).

([5]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/2181 od 21. studenoga 2017. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2016/1918 o određenim zaštitnim mjerama povezanima sa spongiformnom encefalopatijom (SL L 307, 23.11.2017., str. 58.).

([6]) EFSA Journal 2019.;17(11)5863.

([7]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/2167 od 17. prosinca 2020. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2016/1918 o određenim zaštitnim mjerama povezanima sa spongiformnom encefalopatijom produljenjem njezina razdoblja primjene (SL L 431, 21.12.2020., str. 70.).

(12) Stoga je, na temelju zaključaka iz mišljenja EFSA-e iz 2016. i 2019., potrebno zadržati zabranu premještanja živih jelena iz Norveške u Uniju. Iz praktičnih razloga ta bi se zabrana i dalje trebala primjenjivati na žive jelene čije je premještanje povezano s ljudskom aktivnošću, ali ne i na premještanje divljih jelena koji prelaze norvešku granicu bez ljudske intervencije. Trebalo bi utvrditi posebna odstupanja od te zabrane kako bi se dopustila određena premještanja živih jelena iz Norveške u Uniju, uključujući prekograničnu sezonsku ispašu djelomično udomaćenih sobova i premještanja djelomično udomaćenih sobova za potrebe kulturnih ili sportskih događanja u Švedskoj. Međutim, zbog rizika za zdravlje životinja koji predstavljaju premještanja dopuštena tim odstupanjima, posebno u pogledu kontaminacije okoliša prionima spongiformne encefalopatije jelena na odredišnim područjima, takva premještanja trebala bi biti ograničena na definirana područja u Finskoj i Švedskoj, a premještanja živih jelena iz tih područja trebala bi i dalje biti zabranjena, ne dovodeći u pitanje posebna odstupanja.

(13) Budući da je spongiformna encefalopatija jelena potvrđena u dvjema državama članicama EU-a te na temelju zaključaka iz mišljenja EFSA-e iz 2016. i 2019. o čimbenicima rizika koji mogu pospješiti širenje spongiformne encefalopatije jelena u Uniji, potrebno je predvidjeti zabranu premještanja živih jelena iz države članice zahvaćene tom bolešću u ostatak Unije. Iz praktičnih razloga ta bi se zabrana trebala primjenjivati na žive jelene čije je premještanje povezano s ljudskom aktivnošću, ali ne i na premještanje divljih jelena bez ljudske intervencije. Trebalo bi utvrditi posebna odstupanja od te zabrane kako bi se dopustila određena premještanja živih jelena iz država članica zahvaćenih spongiformnom encefalopatijom jelena, među ostalim kako bi se zajamčio siguran pristup vrijednim genetskim resursima jelena i vrednovanje tih resursa među dotičnim državama članicama.

(14) Trebalo bi zadržati zabranu uvoza lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena i zabranu premještanja lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena podrijetlom iz Norveške. Osim toga, trebalo bi zabraniti premještanja lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena podrijetlom iz država članica u kojima su potvrđeni slučajevi spongiformne encefalopatije jelena.

(15) Priloge VIII. i IX. Uredbi (EZ) br. 999/2001 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(16) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilozi VIII. i IX. Uredbi (EZ) br. 999/2001 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. studenoga 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilozi VIII. i IX. Uredbi (EZ) br. 999/2001 mijenjaju se kako slijedi:

1. Prilog VIII. mijenja se kako slijedi:

   (a) poglavlje A mijenja se kako slijedi:

      i. odjeljak B briše se;

      ii. dodaje se sljedeći odjeljak C:

„*ODJELJAK C*

Uvjeti koji se primjenjuju na jelene

1. Popis država članica i njihovih područja u pogledu spongiformne encefalopatije jelena

   1.1. Države članice u kojima su potvrđeni slučajevi spongiformne encefalopatije jelena:

      (a) Finska

      (b) Švedska

   1.2. Područja Finske i Švedske za koja je utvrđen rizik od spongiformne encefalopatije jelena povezan s uobičajenim prekograničnim premještanjima živih djelomično udomaćenih sobova u Norvešku i iz nje:

      (a) u Finskoj: područje između norveško-finske granice i norveško-finske ograde za sobove;

      (b) u Švedskoj:

         — okrug Norrbotten,

         — okrug Västerbotten,

         — okrug Jämtland,

         — okrug Västernorrland,

         — općina Älvdalen u okrugu Dalarna,

         — općine Nordanstig, Hudiksvall i Söderhamn u okrugu Gävleborg.

2. Premještanja živih jelena iz Norveške u Uniju

   2.1. Zabranjena su premještanja živih jelena iz Norveške u Uniju.

   2.2. Odstupajući od točke 2.1., dopuštena su sljedeća premještanja živih jelena:

      (a) premještanja živih djelomično udomaćenih sobova radi sezonske ispaše iz Norveške na područja u Švedskoj navedena u točki 1.2. podtočki (b), pod uvjetom da nadležno tijelo Švedske prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

      (b) vraćanje živih djelomično udomaćenih sobova nakon sezonske ispaše u Norveškoj iz Norveške na područja u Švedskoj navedena u točki 1.2. podtočki (b), pod uvjetom da nadležno tijelo Švedske prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

      (c) premještanja živih djelomično udomaćenih sobova radi sezonske ispaše iz Norveške na područja u Finskoj navedena u točki 1.2. podtočki (a);

      (d) vraćanje iz Norveške u Finsku živih djelomično udomaćenih sobova koji su bili na ispaši u Norveškoj na području koje se nalazi između norveško-finske granice i norveško-finske ograde za sobove;

      (e) premještanja živih jelena iz Norveške u Švedsku ili Finsku radi izravnog klanja, pod uvjetom da nadležno tijelo odredišne države članice prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

(f) premještanja živih djelomično udomaćenih sobova za potrebe sportskih ili kulturnih događanja iz Norveške na područja u Švedskoj navedena u točki 1.2. podtočki (b), pod uvjetom da nadležno tijelo Švedske prije toga izda pisanu suglasnost za premještanje svake pošiljke;

(g) vraćanje živih djelomično udomaćenih sobova nakon sudjelovanja u sportskim ili kulturnim događanjima u Norveškoj iz Norveške na područja u Švedskoj navedena u točki 1.2. podtočki (b), pod uvjetom da nadležno tijelo Švedske prije toga izda pisanu suglasnost za premještanje svake pošiljke;

(h) provoz živih jelena iz Norveške kroz Švedsku ili Finsku s konačnim odredištem u Norveškoj, pod uvjetom da nadležno tijelo države članice provoza prije toga izda pisanu suglasnost.

3. Premještanja živih jelena iz područja Finske i Švedske na kojima su uobičajena prekogranična premještanja djelomično udomaćenih sobova u Norvešku i iz nje

3.1. Zabranjena su premještanja živih jelena iz područja navedenih u točki 1.2.

3.2. Odstupajući od točke 3.1., dopuštena su sljedeća premještanja živih jelena iz područja navedenih u točki 1.2.:

(a) premještanja živih jelena u Norvešku, pod uvjetom da nadležno tijelo Norveške prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

(b) premještanja živih jelena za izravno klanje u Finskoj ili Švedskoj, pod uvjetom da nadležno tijelo odredišta prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

(c) premještanja živih šumskih sobova s područja u Švedskoj navedenih u točki 1.2. podtočki (b) u Finsku, pod uvjetom da nadležno tijelo Finske prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

(d) premještanja živih jelena iz zatvorenog objekta, kako je definiran u članku 4. točki 48. Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća (*), koji se nalazi na području navedenom u točki 1.2. podtočki (b) ovog Priloga u zatvoreni objekt, kako je definiran u članku 4. točki 48. Uredbe (EU) 2016/429, u Švedskoj, pod uvjetom da nadležno tijelo Švedske prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja.

4. Premještanja živih jelena iz države članice u kojoj je potvrđena spongiformna encefalopatija jelena

4.1. Ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene u točki 3., zabranjena su premještanja živih jelena iz država članica navedenih u točki 1.1. u druge države članice.

4.2. Odstupajući od točke 4.1., dopuštena su sljedeća premještanja živih jelena iz država članica navedenih u točki 1.1.:

(a) premještanja živih jelena za izravno klanje u drugoj državi članici navedenoj u točki 1.1. ili u Norveškoj;

(b) premještanja živih jelena za druge namjene osim izravnog klanja u drugu državu članicu navedenu u točki 1.1. ili u Norvešku, pod uvjetom da nadležno tijelo odredišta prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja;

(c) premještanja živih jelena iz zatvorenog objekta, kako je definiran u članku 4. točki 48. Uredbe (EU) 2016/429, u zatvoreni objekt, kako je definiran u članku 4. stavku 48. Uredbe (EU) 2016/429, u drugoj državi članici, pod uvjetom da nadležno tijelo odredišta prije toga izda pisanu suglasnost za takva premještanja.";

(*) Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja") (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

(b) u poglavlje C dodaje se sljedeći odjeljak C:

„*ODJELJAK C*

Lovački mamci od urina jelena

1. Zabranjeno je premještanje u Uniju pošiljaka lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena podrijetlom iz Norveške.

2. Zabranjeni su proizvodnja, stavljanje na tržište i uporaba lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena podrijetlom iz država članica navedenih u poglavlju A odjeljku C točki 1.1.”;

2. u poglavlje F Priloga IX. dodaje se sljedeća točka 3.:

„3. Zabranjen je uvoz u Uniju lovačkih mamaca od urina dobivenog od jelena.”.